

Állásfoglalás a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmának érvényesülése érdekében az MTA által kiadott, tudományosan megalapozott állásfoglalások nyilvánosságáról és hozzáférhetővé tételéről

Ügyiratszám: NAIH-2301-2/2013/V
Hivatkozási szám: 15.172/1/JOG/2013.

[...]

Magyar Tudományos Akadémia Titkársága
Jogi és Igazgatási Főosztály

[...]

Tisztelt Főosztályvezető Asszony!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt levelében állásfoglalást kért a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmának érvényesülése érdekében kiadott, tudományosan megalapozott állásfoglalások nyilvánosságáról és hozzáférhetővé tételéről.

Kérdéseire válaszul az alábbiakról tájékoztatom. Álláspontom szerint a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezésekre vonatkozó állásfoglalásai közérdekű adatok, az erre irányuló adatigényléseket az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) III. fejezetének rendelkezései alapján a közérdekű adat kezelőjének, vagyis az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának kell elbírálni és teljesíteni.

Az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Ugyanezen § 6. pontja szerint közérdekből nyilvános adat: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és

közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

Az Infotv. 32. §-a alapján a közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben – így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan – köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

Az első kérdésére a válasz tehát az, hogy közérdekű adatigénylés esetében nem kizárólag a helyi önkormányzat kötelezettsége biztosítani a közérdekű adat nyilvánosságát, de amennyiben tőle igénylik az MTA állásfoglalását, és az a rendelkezésére áll (abban az esetben, ha maga az önkormányzat igényelte azt) eleget kell tennie az adatigénylésnek. Ha az adott „*elnevezésről*” már született MTA állásfoglalás, úgy azt az arra benyújtott adatigénylés esetén az MTA teljesíteni köteles. Mindemellett valóban nem szerencsés, ha az állásfoglalást kérő szervezet később jut az állásfoglalás birtokába, mint az adatigénylő. Ennek kiküszöbölésére az adatigénylésre teljesítésére rendelkezésre álló 15 napos határidő (Infotv. 29. § (1) bekezdés) megfelelő lehetőséget ad.

A 2. kérdésére válaszul tájékoztatom, hogy a MTA állásfoglalása nyilvánvalóan nem tekinthető az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdésében szereplő olyan döntést megalapozó adatnak, amelynek nyilvánosságra kerülése bármilyen módon befolyással lenne a döntés meghozatalára jogosult szerv eljárására, tekintettel arra is, hogy az – jogilag – kötelező erővel nem bír, továbbá az nem a közfeladatot ellátó szerv (önkormányzat) eljárása során készített, rögzített adat. Az MTA azzal, hogy kibocsátja a döntéshozó megkeresésére az állásfoglalását, a saját „*döntéshozatal*” eljárását befejezi, így a közérdekű adat rendelkezésre bocsájtható. Tehát nem jogszerű az, ha az állásfoglalás igénylőjéhez irányítják a közérdekű adat igénylőjét. E helyzet egyébként egy adott „*elnevezés*” esetében csupán egyszer adódhat, mivel ha valaki már egy korábban véleményezett elnevezésre kér állásfoglalást, akkor az azonnal az állásfoglalást kérő, vagy az adatigénylő rendelkezésére bocsájtható.

A 3. és 4. kérdésére a válasz az, hogy az MTA által kibocsátott állásfoglalások közérdekűségét nem befolyásolja az a körülmény, hogy ki kérte az állásfoglalást. Tehát nem kizárólag a bíróságnak kell biztosítania az állásfoglalás nyilvánosságát, erre hivatkozással nem lehet elutasítani, vagy áttenni az adatigénylést. Az állásfoglalást kérő szervezetnek nem belügye az állásfoglalás kérése, mivel e tevékenysége a közérdeket szolgálja. Ha az állásfoglalást valamely közfeladatot ellátó, közpénzből gazdálkodó szerv kérte, akkor az erre vonatkozó adat közérdekű adat, ha valamely más szervezet, akkor a személyes adatok védelme szempontjából nincs akadálya annak, hogy a szervezet megnevezését és egyéb közérdekből nyilvános adatait az adatigénylés teljesítése során továbbítsák. Álláspontom szerint az állásfoglalás teljes szövege indokolással közérdekű adatnak minősül, de ha készül összefoglaló az állásfoglalás lényeges tartalmáról és az adatigénylő azt akarja megismerni, akkor azt kell kiadni számára.

Az Infotv. 30. § (2) bekezdése elrendeli, hogy *az adatigénylésnek közérthető formában és – amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes – az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is.*

Az 5. kérdése a nyilvánosság biztosítását szolgáló szabályzat elkészítésére vonatkozott. Az Infotv. 30. § (6) bekezdése értelmében *a közfeladatot ellátó szervnek a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot kell készítenie.*

Az Infotv. 37. § (3) és (6) bekezdése alapján: *a közzétételre kötelezett szerv vezetője – a Hatóság véleményének kikérésével –, valamint jogszabály a közfeladatot ellátó szerve, azok irányítása, felügyelete alá tartozó szervekre vagy azok egy részére kiterjedő hatállyal további kötelezően közzéteendő adatkört határozhat meg (a továbbiakban: egyedi közzétételi lista).*

(6) a közzétételre kötelezett szerv vezetője a közzétételi listában nem szereplő közérdekű adatokra vonatkozó adatigénylések adatai alapján évente felülvizsgálja az általa a (3) bekezdés szerint kiadott közzétételi listát, és a jelentős arányban vagy mennyiségben felmerült adatigénylések alapján azt kiegészíti.

A fenti törvényi rendelkezések értelmében az MTA-nak rendelkeznie kell a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzattal, ebben lehetőség nyílik az MTA-tól igényelt tudományos állásfoglalásokra irányuló adatigénylések teljesítésének részletszabályait is kidolgozni, továbbá lehetőség van arra is, hogy egyedi közzétételi listát bocsásson ki az MTA és elektronikusan közzétegye a Bölcsészettudományi Kutatóközpontja által kiadott a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezésekről kiadott állásfoglalásait.

A személyes adatok védelmét, valamint a közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő ügyben a jövőben is forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz bizalommal.

Budapest, 2013. szeptember

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár